

CEDO LE DA MUNITIE AVOCATILOR – Demonstratia avocatei Silvia Uscov privind jurisprudenta CEDO favorabila avocailor: „O lege nu e buna sau rea in esenta ei, ci totul tine de buna-credinta a persoanei care se intampla sa o interpreteze. Suspectul, contra firii, a ajuns sa-si dovedeasca nevinovatia... Nici noi nu ne putem baza pe buna-credinta, prezumata in teorie. S-a ajuns ca vulnerabilitatile pentru profesia de avocat sa nu vina din sfera legiferarii, ci mai degraba din zona jurisdictionala”

Scris de Valentin BUSUIOC | Data: 31.05.2021 17:04

Chiar daca unele instante se dedau la acte de persecutie impotriva avocatilor, acestia nu ar trebui sa dispare, ci sa lupte pentru respectarea drepturilor lor si, in general, pentru demnitatea breslei.

Indemnul a fost lansat de catre **avocata Silvia Uscov (foto)** sambata, 29 mai 2021, la dezbaterea „**Vulnerabilitati actuale ale profesiei de avocat: cauze si remedii**” (organizata de catre UNBR si Baroul Bucuresti). In acest sens, conform sintezei discursului publicate pe [Legalmarketing.ro](https://www.legalmarketing.ro), Uscov a citat bogata jurisprudenta a Curtii Europene a Drepturilor Omului favorabila avocatilor. Este vorba nu doar despre arhicunoscuta decizie din dosarul Morice contra Frantei (pronuntata la 23 aprilie 2015 in dosarul nr. 29369/10), ci si despre deciziile din cauzele:

- Amihalachioaie contra Republicii Moldova (60115/00);
- Deli versus Republica Moldova (42010/06);
- L.P. si Carvalho versus Portugalia (dosarele conexate nr. 24845/13 si nr. 49103/15).

In esenta, a explicat Uscov, in toate aceste decizii, CEDO le-a dat dreptate avocatilor reclamanti (amendati de catre diversi judecatori sau obligati la plata unor daune morale catre magistrati in diverse procese), instanta de la Strasbourg constatand ca instantele le incalcasea aparatorilor legali dreptul la libera exprimare.

In aceste conditii, avocata Silvia Uscov a avertizat ca perpetuarea unor asemenea practici din partea instantelor din Romania va arunca avocatii intr-o periculoasa zona a arbitrarului, cei care vor suferi fiind in ultima instanta clientii acestora (justitiabili).

Iata intregul comentariu al avocatei Silvia Uscov (vezi video):

„Libertatea exercitarii profesiei de avocat presupune multe valente, printre care si libertatea de exprimare a avocatului. Cauza clasica citata pe acest subiect este Morice c. Frantei, dar m-am gandit sa va aduc in fata o cauza mai putin mediatizata, care poate reprezenta un reper optimist pentru avocatura.

Prima la care vreau sa ma refer este:

Cauza Amihalachioaie c. Republicii Moldova (hotarare din 20 aprilie 2004)

Reclamantul, dl Amihalachioaie, de profesie avocat si presedinte al Uniunii Avocatilor din Republica Moldova, a fost condamnat la plata unei amenzi administrative pentru ca „a afirmat intr-un „interviu” acordat unui ziar ca, in

urma unei hotarari a Curtii Constitutionale, „o anarhie totala se va instaura in organizarea profesiei de avocat” si ca, prin urmare, se pune intrebarea daca Curtea Constitutionala este constitutionala. dar si pentru ca a declarat ca judecatorii Curtii Constitutionale „nu ar considera Curtea Europeana a Drepturilor Omului o autoritate”.

CEDO a apreciat ca restrangerea libertatii de exprimare a reclamantului nu a constituit „o necesitate sociala imperioasa” si ca a exista o violare a art. 10 din Conventie.

Dincolo de motivarea opiniei majoritare, opinia partial disidenta a judecatorului Loucaides, reprezinta o veritabila nestemata.

Acesta afirma: *Intr-o societate democratica moderna, critica acestor institutii, chiar daca ea este echivalenta cu o lipsa „de respect”, constituie o valoare mult mai importanta decat protectia prestigiului unei institutii de stat, oricare ar fi ea.*

Apoi reaminteste cele spuse de un eminent judecator britanic, Lordul Denning, in anul 1968, cu referire la un articol care critica dur o hotarare a Curtii de Apel, articolul respectiv fiind calificat drept „contempt of court” (sfidare a instantei de judecata).”

Articolul redat: „Recenta hotarare pronuntata de Curtea de Apel constituie un exemplu straniu de orbire care pune stapanire uneori pe cei mai buni judecatori. Legislatia adoptata in anul 1960 si dupa aceasta, ulterior, a devenit aproape inaplicabila din cauza hotararilor irealiste, contradictorii si eronate in cauze importante, pronuntate inclusiv de Curtea de Apel. Atunci ce fac ei? Isi cer oare scuze pentru cheltuielile si problemele cauzate politiei? Pentru nimic in lume”.

Lordul Denning face o analiza extinsa a articolului, dar incheie asa: „Comentatorii pot vorbi despre tot ceea ce se intampla intr-o instanta de judecata. Ei pot spune ca noi ne inselam si ca hotararile noastre sunt eronate, ca ele sunt sau nu supuse apelului”.

In opinia judecatorului CEDO Loucaides se concluzioneaza astfel: „Mai mult decat atat, termenul „autoritate” semnifica dreptul de a conduce, puterea de a impune respect. Inca o data, eu nu vad cum o simpla lipsa de „respect” fata de o instanta de judecata ar putea diminua autoritatea puterii judiciare de a impune respect fata de hotararile sale sau alte acte judecatoresti. O asemenea „autoritate” poate fi efectiva, chiar si in cazul lipsei de „respect” din partea persoanelor asupra carora ea este exercitata sau de catre orice alta terta parte.”

A doua cauza la care vreau sa fac referire pentru ca este de aplicabilitate in sistemul nostru actual si poate conduce la o serie de vulnerabilitati este:

Deli c. Republicii Moldova – Incalcarea dreptului la un proces echitabil prin afectarea imparțialității judecatorului deoarece l-a amendat pe avocatul din cauza (hotararea din 22.10.2019)

DI Deli a obiectat fata de actiunile judecatorului in cauza clientului sau, apreciind ca acesta incerca sa ii intimideze clientul. Judecatorul l-a amenintat pe avocatul Deli cu indepartarea din sala sau cu luarea masurii arestului administrativ si, deoarece fusese avertizat in repetate randuri, a fost amendat pentru manifestarea unei lipse de respect fata de instanta. DI Deli l-a recuzat pe judecator, iar cererea i-a fost respinsa.

Ca o paranteza, amendarea avocatului pentru motive similare celor din aceasta cauza se dispun si in fata instantelor din Romania, potrivit art. 188 NCPC.

Prin urmare, avem o vulnerabilitate in privinta procedurilor civile.

In procedura penala stam mai bine, in cuprinsul art. 283 alin. 4 lit. h NCPP mentionandu-se ca nerespectarea de catre avocatii partilor a masurilor luate de catre presedintele completului de judecata privind dispozitiile de mentinere a ordinii si solemnitatii sedintei se sanctioneaza cu amenda, cu exceptia situatiilor cand acestia sustin cereri, exceptii, concluzii pe fondul cauzei, precum si atunci cand procedeaza la audierea partilor, martorilor si expertilor.

CEDO retine in cauza Deli c. Republicii Moldova o incalcare a art. 6 CEDO pentru ca, in analiza criteriilor de imparțialitate obiectiva a judecatorului, se observa ca, in procedura impotriva dlui Deli, judecatorul cauzei a actionat atat din postura de acuzator, cat si de judecator al faptelor avocatului, iar faptul ca hotararea sa a fost supusa reexaminarii la instanta superioara in grad nu a remediat lipsa de imparțialitate a instantei care l-a condamnat pe dl

Deli.

O a treia hotarare CEDO se refera tot la libertatea de exprimare a avocatului si prezinta relevanta in contextul actual, mai cu seama ca se refera la un stat vest-european:

L.P. si Carvalho c. Portugaliei (08.10.2019)

In 2009, doua persoane de origine roma, reprezentate de domnul Carvalho, au depus plangeri impotriva unui judecator pentru defaimare si discriminare rasiala din cauza comentariilor facute de judecator intr-o hotarare in care clientii dlui Carvalho erau parti.

Plangerile au fost clasate, dar aceste doua persoane, reprezentate din nou de domnul Carvalho, au introdus o actiune civila pentru defaimare, solicitand 10.000 EUR de la judecator, actiune ce a fost respinsa ca fiind in mod vadit nefondata.

Ulterior, judecatorul a intentat o actiune civila impotriva avocatului Carvalho, argumentand ca, in calitatea sa de reprezentant, a depus cu buna stiinta o plangere penala nefondata impotriva lui.

Problema tocmai acum se ridica deoarece solutia instantei a fost de a admite actiunea judecatorului si de a-l obliga pe avocat sa plateasca 10.000 EUR catre judecator.

In acest caz, bineinteles, CEDO a retinut o incalcare a art. 10.

Dincolo de libertatea de exprimare, aceasta cauza se refera mai degraba la unul dintre principiile de baza ale rolului avocatului, adoptat la Congresul al Optulea al Natiunilor Unite de la Havana (Cuba), potrivit caruia avocatul nu va fi identificat cu clientul sau.

Prin urmare, cauza Robert Rosu nu a fost prima, dar cu siguranta cea mai grava incalcare a acestui principiu.

Nu in ultimul rand, chiar daca este vorba doar despre o trimitere preliminara la CJUE in cauza Cauza C-694/20, si nu o hotarare, evolutia acesteia trebuie urmarita in contextul in care avocatii sunt entitati raportoare nu numai in materia spalarii banilor, unde, asa cum am mai spus in repetate randuri, modalitatea de implementare a directivei in Romania incalca cele deja statuate in cauza Michaud c. Frantei, respectiv raportarea ar trebui sa fie mediata de Barou/UNBR, nu realizata direct la un organism al statului, ci si in materia schimbului automat de informatii in domeniul fiscal.

Conform OG 5/2020 pentru modificarea Codului de procedura fiscala, in masura in care avocatul acorda consultanta privind un aranjament transfrontalier, are obligatia de raportare. Aceasta se realizeaza cu acordul clientului, iar in masura in care acesta nu este obtinut, avocatul trebuie sa notifice fara intarziere un alt intermediar (pe care, desi s-au depus eforturi de catre UNBR, in Ghidul publicat de ANAF, nu se mentioneaza si modalitatea in care acest intermediar ar putea fi identificat), intermediar care sa indeplineasca obligatia de raportare, iar, in masura in care el nu exista, isi notifica clientul cu privire la obligatie.

Problema care s-a pus de Ordinul Barourilor Flamande si de Belgian Association of Tax Lawyers a fost urmatoarea: notificarea unui alt intermediar, care nu este clientul sau, ar avea drept consecinta dezvaluirea de informatii de catre avocat, pe care le obtine in exercitarea activitatilor esentiale ale profesiei sale, incalcan, astfel, secretul profesional, respectiv dreptul la respectarea vietii private garantat prin art. 7 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene si la un proces echitabil garantat prin art. 47 din Carta?

Potrivit reclamantilor, acestia spun ca obligatia de notificare ar trebui sa fie direct exercitata direct de catre client, care poate sa notifice intermediarii sai, iar guvernul flamand a raspuns ca, daca avocatul nu il cunoaste pe intermediar, atunci contribuabilul raspunde pentru raportare, dar si clientul il poate pune in legatura pe avocat cu un alt intermediar, neidentificand nicio problema.

Aceasta lipsa de previzibilitate a normei din directiva si modalitatea in care ea poate fi implementata si, ulterior, interpretata de fiecare dintre cele 27 state membre poate constitui o vulnerabilitate pentru profesia de avocat.

Urmeaza sa vedem limitele trasate la nivel european asupra secretului profesional, care sufera restrangeri din ce in ce mai mari in contextul actual, ceea ce tinde la transformarea avocatului de consultanta intr-un functionar.

Concluzia la care eu am ajuns, si cu care imi inchei interventia, e ca o lege nu e buna sau rea in esenta ei, ci totul tine de buna-credinta a persoanei care se intampla sa o interpreteze si, cum suspectul, contra firii, a ajuns sa isi dovedeasca nevinovatia, cum cei sanatosi, tot contra firii, au ajuns sa probeze ca nu-s bolnavi, asa nici noi nu ne putem baza pe buna-credinta, prezumata in teorie.

Astfel, s-a ajuns ca vulnerabilitatile pentru profesia de avocat sa nu vina din sfera legiferarii, ci mai degraba din zona jurisdictionala, ceea ce reprezinta un paradox tocmai pentru ca acestia din urma sunt prin excelenta profesionisti ai dreptului, ai lui 'jus est ars boni et aequi' (n.r. 'dreptul este arta binelui si a echitatii')".